

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.II.791/2010/4. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2011. január 20. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t :

A rablás büntette miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a Legfőbb Ügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Püspökladányi Városi Bíróság 5.B.122/2008/11. számú ítéletét és a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 1.Bf.72/2009/4. számú végzését annyiban változtatja meg, hogy a Püspökladányi Városi Bíróság bűnjelkezelőjénél Bnyk.22/2008. szám alatt bevételezett 3. tételszám alatt kezelt női kerékpár elkobzását mellőzi, és azt a terheltnek kiadni rendeli. Egyebekben az első- és másodfokú határozatot hatályában fenntartja.

A felülvizsgálat során felmerült 4.150.- (négyezer-egyszázötven) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Püspökladányi Városi Bíróság a 2008. október 29. napján kihirdetett 5.B.122/2008/11. számú ítéletében a terhelt bűnösségét rablás büntettének kísérletében (Btk. 321. § (1) bekezdés) állapította meg, amiért őt, mint többszörös visszaesőt, 3 évi fegyházbüntetésre és 3 évi közügyektől eltiltásra ítélte. Az eljárás során lefoglalt egy darab mellény és egy pár félcipő lefoglalását megszüntette, és a terheltnek kiadni rendelte, míg egy darab női kerékpár és egy darab fabot elkobzását rendelte el. Kötelezte a terheltet a bűnügyi költség megfizetésére.

A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság, a 2009. március 25. napján megtartott nyilvános ülésen meghozott 1.Bf.72/2009/4. számú végzésével a városi bíróság ítéletét helybenhagyta.

A városi bíróság ítéletében rögzített tényállás szerint a terhelt ittas állapotban, 14 óra 50 perc körüli időben jelent meg a takarmányboltban. A terhelt ekkor a hízótáp áráról érdeklődött, miközben meggyőződött arról, hogy a rossz időjárási viszonyok miatt gyér a forgalom, illetve az üzletben kizárólag az eladó tartózkodik egyedül.

Miután a sértett a szükséges információval a terheltet ellátta, a terhelt a helyiségből eltávozott, kérve sértettet, hogy maradjon ott, hazamegy pénzért, mert most nincs nála.

A terhelt kb. 10-20 perc elteltével ismételten megjelent a takarmányboltnál, melynek külső kerítésénél kerékpárját letámasztotta, udvarára belépett, és a fején levő - a szeménél kivágott - sapkát álláig lehúzta, míg a kezében egy - időközben magához vett - kb. fél méter hosszúságú botot tartott. A terhelt

ekként rontott be a takarmánybolt irodahelyiségébe, ahol a sértett az asztalánál ülve dolgozott. A terhelt gyors léptekkel közeledett a sértett felé, miközben a kezében tartott fabotot a válla fölé lendítve ütésre emelte, valamint ráordított, hogy "add ide a pénzt, mert agyonverlek". A sértett az asztaltól felugrott és egyik kezével a felemelt botot, annak közepe tájékán, míg másik kezével a terhelt gallérját ragadta meg, miközben kérlelte, hogy cselekményével hagyjon fel. A terhelt azonban kezével a zsebébe nyúlt és olyan mozdulatot tett, amelyből a sértett arra következtethetett, hogy valamilyen fegyver van nála, különösképpen, hogy a terhelt annak használatával is fenyegetőzött. A fegyverhasználatától tartva a sértett elengedte a terheltet, aki az ekkor kb. 30.000 forintot tartalmazó pénztárgéphez szaladt és annak gombjait nyomogatta, fiókját feszegette, kinyitni azonban - ittas állapotánál fogva - nem tudta.

A sértett mindeközben meggyőződött arról, hogy a terheltnél nincs az általa korábban fenyegetésként emlegetett fegyver, így hátulról mindkét felkarját megragadva ismételten kérlelni kezdte, hogy hagyjon fel cselekményével. Miután a terhelt a pénztárgép kinyitásával nem boldogult továbbra sem, azzal felhagyott, a helyiségből kirohant - a botot az előtérben eldobva - miközben fenyegető kijelentéseket tett a sértett irányába. Miután a terhelt a helyiséget elhagyta, kerékpárral távozott a helyszínről. Mivel a sértett - a terhelt korábbi fenyegető kijelentései alapján - tartott attól, hogy akár társai is lehetnek, némileg később merte elhagyni az irodát, és a takarmánybolttal egy udvarban levő varroda dolgozóitól kért segítséget, valamint értesítette a rendőrséget.

A bűncselekmény eszközeül használt fabot, a terhelt által használt okkersárga női kerékpár, valamint a bűncselekmény idején viselt ruhaneműi az eljárás során lefoglalásra kerültek.

A megyei bíróság másodfokú végzésében a városi bíróság ítélete történeti tényállását mindenben megalapozottnak és a másodfokú eljárásban irányadónak tekintette.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen BF.1914/2010. számon a Legfőbb Ügyészség nyújtott be felülvizsgálati indítványt. Indítványát a Legfőbb Ügyészség a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjára alapította, és arra hivatkozott, hogy a kerékpár elkobzására a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével került sor. A Btk. 77. § (1) bekezdésének a) pontja szerint el kell kobozni azt a dolgot, amelyet a bűncselekmény elkövetéséhez használtak vagy arra szántak, az irányadó tényállásból kitűnően viszont a lefoglalt kerékpárt a terhelt nem a bűncselekmény elkövetésének eszközeül használta, hanem közlekedési eszközként, amikor azzal közelítette meg, majd azzal hagyta el a bűncselekmény helyszínét. Eseti döntésekkel alátámasztva utal arra, hogy a kerékpár elkobzása törvénysértő, amire tekintettel a törvénysértő rendelkezés hatályon kívül helyezése és a törvénynek megfelelő rendelkezéssel a lefoglalt kerékpár terheltnek történő kiadása indokolt.

A terhelt írásban benyújtott észrevételében lényegében a felülvizsgálati indítványtól függetlenül egyéb irányú kérelmet terjesztett elő. Előadta, hogy a felülvizsgálati indítvánnyal támadott ítéletén túlmenően egyéb ítélettel 4 hónapi szabadságvesztésre ítélték, mely büntetés tekintetében a bíróság kizárta a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét. E 4 hónapi büntetése összbüntetésbe foglalásra került a 3 évi fegyházbüntetéssel és a bíróság az összbüntetésként megállapított 3 év 1 hónapi szabadságvesztés tekintetében is kizárta a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből. A terhelt ezt méltánytalannak tartva, humánus döntés meghozatalát kérte.

A Legfelsőbb Bíróság nyilvános ülésén a Legfőbb Ügyészség képviselője a felülvizsgálati indítványt változatlan tartalommal fenntartotta és az abban foglaltakhoz a terhelt védője is csatlakozott.

A felülvizsgálati indítvány alapos.

A Legfőbb Ügyészség felülvizsgálati indítványában maradéktalanul helyes érveléssel mutatott rá arra, hogy az ügyben eljáró bíróságok a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével rendelkeztek a terhelt tulajdonát képező kerékpár elkobzásáról. A rendelkezés alapjául felhívott Btk. 77. § (1) bekezdés a) pontja értelmében ugyanis az a dolog kobozható el, amelyet a bűncselekmény elkövetéséhez eszközül használtak vagy arra szántak. Az irányadó tényállás szerint viszont a terhelt a lefoglalt kerékpárt nem ekként, hanem közlekedési eszközül használta, amikor a bűncselekmény elkövetésének helyszínét azzal közelítette meg, illetve onnan azzal távozott. Márpedig a bírói gyakorlatban huzamos ideje és egységesen érvényesül (például BH.1993.135.) az az elv, hogy a közlekedési eszköz és a bűncselekmény elkövetésének eszköze nem egybeeső fogalmak, a közlekedési eszközül használt dolog e rendelkezés alapján nem kobozható el.

A jogerős ítélet ekként törvénysértő rendelkezése csak felülvizsgálati eljárásban korrigálható (BH.2006.2.), mivel a büntetőeljárás törvény a különleges eljárás szabályai között az elkobzást, illetve a lefoglalt dolgokat érintő utólagos rendelkezések között (Be.569-571. §) az ilyen jellegű jogsértés kiküszöbölésére nem nyújt lehetőséget.

A Legfelsőbb Bíróság a kifejtettek alapján a Legfőbb Ügyészség felülvizsgálati indítványában foglaltakkal egyezően a Be. 427. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltak alapján a felülvizsgálati

indítvánnyal megtámadott határozatot a jelzett körben megváltoztatta, maga hozott a törvénynek megfelelő határozatot. A terhelttől lefoglalt kerékpárra vonatkozó elkobzást kimondó rendelkezést mellőzte és azt a Be. 155. § (1) és (2) bekezdése alkalmazásával - a lefoglalás megszüntetése mellett - a terheltnek rendelte kiadni. A határozat egyéb - törvényes - rendelkezéseit a Legfelsőbb Bíróság a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

(A Legfelsőbb Bíróság utal arra, hogy a terheltnek a beadványában az összbüntetési ítéletével kapcsolatban előterjesztett észrevételei a jelen felülvizsgálati üggyhez nem kapcsolódóak, mivel kifogásai nem a felülvizsgálat alapjául szolgáló határozatokat érintették.)

A felülvizsgálati eljárásban a kirendelt védő közreműködésével felmerült bűnügyi költségről a Legfelsőbb Bíróság a Be. 429. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

A végzés elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki. A Be. 418. § (3) bekezdése alapján minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése rögzíti, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Legfelsőbb Bíróság mellőzheti.

Budapest, 2011. január 20.

*Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke,
előadó bíró, Dr. Csere Katalin s.k. bíró*

Dr. Kiss Sándor s.k.

A kiadmány hiteléül:

bírósági ügyintéző

Kné